

IAH 2026

World Groundwater Congress

53rd Congress of the International Association of Hydrogeologists

SAJTÓ HÁTTÉRANYAG

Az aszály és a vízhiány kérdései is fókuszba kerülnek a világ hidrogeológusainak budapesti kongresszusán

Az idei aszályos nyár ismét ráirányította a figyelmet arra, hogy **Magyarország hosszú távú vízbiztonsága** nem képzelhető el a **felszínalatti vizek folyamatainak és állapotának alaposabb megértése** és e vízkészletek tudatos használata nélkül. A felszínalatti vizek adják **hazánk ivóvízellátásának alapját**, meghatározó szerepet játszanak a mezőgazdaság, az ökoszisztémák és az energiatermelés működésében, ezért a **hidrogeológusok tudása egyre inkább stratégiai jelentőségű** Magyarország jövője szempontjából. Az aszályokkal és vízhiánnyal szembeni alkalmazkodás sikere nagymértékben azon múlik, mennyire értjük és tudjuk fenntarthatóan hasznosítani felszínalatti vízkészleteinket.

Mindez különösen aktuálissá teszi a **2026. szeptember 14–18. között Budapesten megrendezésre kerülő Hidrogeológusok Nemzetközi Szövetsége** (International Association of Hydrogeologists – IAH) **53. világkongresszusát**, amely fél évszázad után tér vissza Magyarországra. A kongresszus **közel 900 résztvevőt fogad több mint 70 országból**, a résztvevők döntő többsége külföldről érkezik és jelen lesznek a világ vezető szakemberei.

A kongresszus főszervezője az **IAH Magyar Nemzeti Tagozata**. A rendezvény elnöke **Erőss Anita**, a Tudományos Bizottság elnöke **Mádlné Szőnyi Judit**; mindketten az Eötvös Loránd Tudományegyetem hidrogeológus kutatói. A globális esemény különös magyar aktualitása, hogy **az IAH jelenlegi elnöki posztját éppen egy hazai szakember, Szócs Teodóra**, a Nemzeti Közszerológiai Egyetem munkatársa tölti be. A világkongresszus hazai és nemzetközi egyetemek, kutatóintézetek, szakmai szervezetek és ipari szereplők együttműködésével és széles körű támogatásával valósul meg.

A kongresszus fő témája **„Groundwater – A Key Multi-Resource”**, vagyis a **felszínalatti víz, mint kulcsfontosságú, sokoldalú erőforrás**. A kongresszus központi üzenete Magyarország számára különösen aktuális. Az egyre gyakoribb aszályos időszakok, a **Duna-Tisza köze és az Alföld vízhiánya**, a **vízmege tartás kérdése** és a **klimaváltozáshoz való alkalmazkodás** olyan kihívások, amelyek kezeléséhez a hidrogeológia nyújt alapvető tudást. A budapesti kongresszus ezért nem csupán tudományos esemény, hanem lehetőség arra is, hogy a nemzetközi tapasztalatok hozzájáruljanak **Magyarország vízügyi jövőjének alakításához**.

A tudománytól a globális vízügyi döntéshozatalig

A budapesti találkozó egyszerre **tudományos világkongresszus és jelentős nemzetközi vízügyi fórum**. Több mint száz résztvevő érkezik **kormányzati, hatósági, állami, szakmai és nemzetközi szervezetektől**, többek közt **az ENSZ-hez kötődő szakemberek** is jelen lesznek. A kongresszus így a kutatók mellett a **vízgazdálkodási gyakorlat, a döntéshozatal és a vízdiplomácia szereplőit is összekapcsolja**.

Ennek egyik kiemelt eseménye a **szeptember 16-i „Groundwater at the Heart of the 2026 UN Water Conference: IAH Positions and UN Perspectives” című plenáris ülés**. Az ülés a decemberben, Abu-Dhabiban megrendezendő **2026. évi ENSZ Vízügyi Konferencia előkészítéséhez kapcsolódik**, és azt kívánja elősegíteni, hogy a **felszínalatti vizek megfelelő súllyal jelenjenek meg a globális vízügyi döntéshozatalban**, hiszen a fenntarthatósági célok megvalósításában alapvető szerepet töltenek be.

Ehhez szorosan kapcsolódik a **„Towards a Transdisciplinary Global Groundwater Sustainability Network” című plenáris ülés** is, amely egy új, **globális felszínalattivíz-fenntarthatósági virtuális hálózat létrehozását** célozza meg. A kezdeményezés célja, hogy a **kutatás, a monitoring, a vízgazdálkodás és a döntéshozatal szereplőit nemzetközi együttműködésben kapcsolja össze**, többek között műholdas megfigyelések, helyszíni mérések és mesterséges intelligencián alapuló elemzések felhasználásával. Emellett támogatni kívánja a vízhasználatban érdekelttel közösen kialakított, **régióspecifikus, ugyanakkor tudományos eredményeken alapuló döntéshozatali mechanizmusokat**.

A kongresszus hozzájárul az **IAH ENSZ-konferenciára készülő szakmai állásfoglalásának, az ún. IAH Position Papernek a véglegesítéséhez**, valamint egy Budapestről megfogalmazott nemzetközi üzenethez, a **„Budapest Declaration” kidolgozásához** is.

A szakmai hét **szeptember 14-én terepi programokkal kezdődik**, amelyek **Magyarország aktuális vízügyi kihívásait mutatják be a nemzetközi résztvevőknek**. Nem véletlen, hogy a terepi programok jelentős része olyan helyszínekre vezet, ahol a résztvevők közvetlenül is találkozhatnak a **hazai vízhiány és az ahhoz**

IAH 2026

World Groundwater Congress

53rd Congress of the International Association of Hydrogeologists

kapcsolódó vízgazdálkodási kihívások következményeivel. A bemutatott példák jól érzékeltetik, hogy a **felszínalatti vizek állapotának megértése és tudatos kezelése Magyarország számára egyre inkább gyakorlati és stratégiai kérdéssé válik.** A programok között szerepel a **Velencei-tó**, ahol a felszíni és felszínalatti vizek kapcsolatát vizsgálják; a **vízhiánnyal erősen érintett Duna-Tisza köze**, ahol a vízmegtartás és a célzott felszínalatti vízutánpótlás lehetőségei kerülnek előtérbe; valamint a **Balaton-felvidék és a Tihanyi-félsziget**, ahol a felszínalatti víztől függő ökoszisztémák sérülékenységet mutatják be. Továbbá a főváros egyik partiszűrész ivóvízbázisát, Tata különleges karsztvízrendszerét és karsztforrásait, Szeged geotermikus távhőrendszerét, a bükkábrányi külszíni bánya víztelenítési rendszerét, valamint a Budai Termálkarszt barlangjait és a termálvíz hasznosításához kapcsolódó helyszíneit is meglátogatják a résztvevők.

Az ezt követő **négynapos tudományos program** a felszínalatti vizek legfontosabb globális és regionális kérdéseit járja körül. Kiemelt téma lesz a **klímaváltozás és a vízhiány, az aszályok és más hidrológiai szélsőségek hatása, a felszíni és felszínalatti vízkészletek összehangolt kezelése és a vízmegtartás.** Külön szekciók foglalkoznak a regionális felszínalatti vízáramlási rendszerekkel, a karszt- és mélységi vízrendszerekkel, a vízminőséggel és az újonnan megjelenő szennyezőanyagokkal, a határon átnyúló vízkészletekkel, valamint a **felszínalatti vizeknek a zöld energiaátmenetben és a geotermikus energia hasznosításában betöltött szerepével.** Külön hangsúlyt kapnak az **új kutatási és döntéstámogatási eszközök**, köztük a nagy léptékű numerikus modellezés és a **mesterséges intelligencia alkalmazása a hidrogeológiában.**

A kongresszus ünnepélyes megnyitójára **szeptember 15-én reggel 8 órakor** kerül sor a **Budapest Kongresszusi Központ Pátria termében.** Köszöntőt mond **Orbán Anita**, Magyarország miniszterelnök-helyettese és külügyminisztere; **Pósfai Mihály**, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke; **Darázs Lénárd**, az Eötvös Loránd Tudományegyetem rektora; **Horváth Balázs** vízügyi helyettes államtitkár; valamint **Szócs Teodóra**, az International Association of Hydrogeologists elnöke. Az UNESCO részéről **Abou Amani**, a Víz tudományi Osztály igazgatója és a Kormányközi Hidrológiai Program (IHP) titkára videóüzenetben szól a kongresszus résztvevőihöz. Az esemény házigazdája **Erőss Anita, a konferencia elnöke.**

A megnyitó és a kongresszus külön tiszteleg **Tóth József professzor (1933–2026), a világhírű magyar hidrogeológus tudományos öröksége előtt.** A megnyitón **Mádlné Szőnyi Judit** emlékezik meg az idén nyáron elhunyt szakemberről, aki a **20. század egyik nemzetközileg legmeghatározóbb hidrogeológusa volt**, és egyúttal olyan tudós, aki elhivatottan támogatta a magyar hidrogeológia nemzetközi hálózatépítését és a hazai iskolateremtést. A **regionális felszínalatti vízáramlási rendszerekről alkotott elmélete alapjaiban változtatta meg a modern hidrogeológiai gondolkodást**, és máig meghatározza a kutatást és az oktatást világszerte. Tudományos és személyes örökségét a kongresszus **külön emlékszekcióban is felidézi.**

Az **IAH 2026 World Groundwater Congress üzenete** jóval túlmutat a vízhiány és az aszály kérdésén. Ugyanakkor az idei aszály különösen világossá tette, hogy a **vízhiány problémája nem kezelhető a felszínalatti vízkészletek alapos ismerete nélkül.** Magyarország számára a **felszínalatti víz nem csupán természeti erőforrás, hanem stratégiai nemzeti vagyon**, amelynek megértése és fenntartható kezelése kulcsszerepet játszik a klímaváltozáshoz való alkalmazkodásban. A felszínalatti víz ugyanis a vízkörforgalom gyakran alábecsült, meghatározó eleme. Egyszerre **alapvető ivóvízkészlet, az ökoszisztémák működésének kulcstényezője, a mezőgazdaság és az energiatermelés nélkülözhetetlen erőforrása, valamint a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás egyik záloga.** A budapesti kongresszus célja, hogy ezek az összefüggések a tudomány, a vízgazdálkodási gyakorlat, a szakpolitika és a nemzetközi együttműködés szintjén is nagyobb figyelmet kapjanak, és a **társadalom is felfigyeljen a rejtett felszínalatti vizek jelentőségére.**

Zoltai András Blue Memoir fotósorozata és Tom Gleeson interaktív kiállítása a művészet nyelvén teszi láthatóvá a **felszínalatti vizek rejtett világát és azok kapcsolatát az emberekkel, a tájjal és a közösségekkel.** A kezdeményezés a **tudomány és a művészet párbeszédét erősíti**, bemutatva, hogyan segítheti a művészet a tudománykommunikációt a felszínalatti vízkészletek jelentőségének és a közös felelősségnek személyesebb, élményszerűbb megértésében.

Az **IAH 2026 World Groundwater Congress egyik legfontosabb üzenete**, hogy a **felszínalatti vizek védelme, megértése és fenntartható használata nem kizárólag a vízügyi szakemberek feladata.** A felszínalatti víz a **jövő víz-, élelmiszer- és energiabiztonságának, az egészséges ökoszisztémáknak és a klímaváltozáshoz alkalmazkodni képes társadalmaknak alapvető feltétele.** Az idei aszály egyértelműen megmutatta, hogy a **felszínalatti vizek megismerése és fenntartható használata Magyarország jövőjének egyik kulcskérdése.** A budapesti világkongresszus ezért annak a tudásnak a bemutatása is, **amelyre egy vízhiánnyal egyre gyakrabban szembesülő ország víz-, élelmiszer- és energiabiztonságát építeni szükséges.**